

Obsah

Úvod	VII
Seznam použitých zkratk	XIII
Uvedení do problematiky	1
1. Termín „evropské trestní právo“ v odborné literatuře	1
2. Nástin stěžejních linií použitého přístupu k problému	4
2.1. Upřesnění terminologie	5
2.2. Základní dichotomie: europeizace trestního práva evropských zemí versus evropské trestní právo	9
2.3. Vymezení předmětu zkoumání	10
2.3.1. Evropské	11
2.3.2. ... trestní	16
2.3.3. ... právo	17
3. Struktura práce	18
Historický prolog: Myšlenka mezinárodní unifikace trestního práva v první polovině 20. století	21
1. Vývoj hnutí za mezinárodní unifikaci trestního práva	22
1.1. Role Mezinárodní společnosti pro trestní právo	23
1.2. Role Mezinárodní komise pro trestní právo a vězeňství	25
2. Exkurz: projekt unifikace „slovanského“ trestního práva	27
3. Dobové hodnocení praktických výsledků hnutí za mezinárodní unifikaci trestního práva	29
Část první. Europeizace trestního práva v kontextu Rady Evropy	33
Kapitola I. Působení Rady Evropy v oblasti trestního práva aneb přímá europeizace trestního práva evropských zemí zejména jako prostředek účinného společného boje se závažnými druhy kriminality	35
1. Právní nástroje europeizace	35
1.1. Závaznost právních nástrojů	36
1.2. Limity účinnosti právních nástrojů	38
2. Příklady europeizace	40
2.1. ... v oblasti trestního práva hmotného	40
2.1.1. Povinnost kriminalizace	40
2.1.2. Sankce	43
2.2. ... v oblasti trestního práva procesního	44

Kapitola II. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod aneb nepřímá europeizace trestního práva evropských zemí prostřednictvím konceptu lidských práv	49
1. Otázka závaznosti rozsudků ESLP	50
1.1. Závaznost <i>inter partes</i> versus závaznost <i>erga omnes</i>	51
1.1.1. Závaznost rozsudku v dané věci (účinek <i>inter partes</i>) ..	52
1.1.2. Interpretační závaznost rozsudku – omezený účinek <i>erga omnes</i>	54
1.1.3. Interpretační závaznost rozsudku – absolutní účinek <i>erga omnes</i>	55
1.2. Problematika promítnutí požadavků Úmluvy do vnitrostátního trestního práva	56
1.2.1. Mají státy volnost při výběru prostředků naplnění požadavků Úmluvy?	56
1.2.2. Druhy prostředků	58
1.2.3. Jak generalizovat kazuistické judikáty ESLP?	60
2. Účinky principů Úmluvy a způsobů její interpretace v judikatuře ESLP na vnitrostátní právo	63
2.1. Principy s europeizačními účinky	65
2.1.1. Autonomní pojmy	65
2.1.2. Evolutivní výklad	72
2.1.3. Pozitivní povinnosti	74
2.2. Principy s konservačními účinky	78
2.2.1. Systémová subsidiarita	78
2.2.2. Přezkumná subsidiarita	79
2.3. Pluralismus jako dvouosečná „zbraň“	85
3. Příklady europeizace	87
3.1. ... v oblasti trestního práva hmotného	87
3.1.1. Povinnost kriminalizace	87
3.1.2. Povinnost nekriminalizace	89
3.1.3. Sankce	90
3.2. ... v oblasti trestního práva procesního	93
 Část druhá. Europeizace trestního práva v kontextu Evropské unie	97
 Kapitola III. Komunitární právo aneb donedávna převážně nepřímá europeizace trestního práva evropských zemí jako důsledek zásady loajality	99
1. Prostředky působení komunitárního práva na trestní právo členských států	99
1.1. Negativní účinek	102
1.2. Pozitivní účinek	103
1.2.1. Nepřímá europeizace	104
1.2.2. Přímá europeizace	106
2. Příklady europeizace	110

2.1. ... v oblasti trestního práva hmotného	110
2.1.1. Povinnost kriminalizace	110
2.1.2. Povinnost nekriminalizace	111
2.1.3. Sankce	113
2.2. ... v oblasti trestního práva procesního	115

Kapitola IV. Třetí pilíř Evropské unie aneb přímá europeizace trestního práva evropských zemí jako prostředek budování prostoru svobody, bezpečnosti a práva

1. Vznik a vývoj projektu prostoru svobody, bezpečnosti a práva ...	118
1.1. Historický exkurz: Počátky užší spolupráce v trestní oblasti mezi zeměmi Evropských společenství	118
1.1.1. Pragmatická policejní spolupráce	118
1.1.2. Projekt Evropského trestního soudního prostoru ...	119
1.2. Právní základy třetího pilíře EU	120
1.2.1. Maastricht	120
1.2.2. Amsterdam	121
1.2.3. Nice	124
1.3. ... a jejich konkretizace v dokumentech politické povahy ...	124
1.3.1. Vídeňský akční plán	124
1.3.2. Summit v Tampere	126
1.3.3. Haagský program	126
2. Role europeizace trestního práva při budování prostoru svobody, bezpečnosti a práva	127
2.1. Pohledy na funkce europeizace trestního práva v rámci Evropské unie	127
2.2. Princip vzájemného uznávání jako alternativa europeizace? ..	129
3. Problémy europeizace trestního práva v rámci třetího pilíře EU ..	133
3.1. Nedotažená europeizace?	133
3.1.1. Europeizace (leckdy) pouze virtuální	134
3.1.2. Europeizace (leckdy) pouze klamná	135
3.1.3. Europeizace (leckdy) pouze teoretická	136
3.2. Nelegální europeizace?	138
3.3. Nepromyšlená europeizace?	139
4. Příklady europeizace	141
4.1. ... v oblasti trestního práva hmotného	141
4.1.1. Povinnost kriminalizace	142
4.1.2. Sankce	145
4.2. ... v oblasti trestního práva procesního	149

Část třetí. Evropské trestní právo

Kapitola V. Dosavadní snahy o vytvoření evropského trestního práva aneb „mnoho povyku pro nic“?

1. Sankční pravomoci evropských orgánů aneb evropské trestní právo vytvořené z „nedbalostí“?	155
--	-----

1.1. Konkrétní příklad: ochrana hospodářské soutěže	156
1.1.1. Skutkové podstaty deliktů a sankce	156
1.1.2. Řízení o ukládání sankcí	158
1.2. Trestní či správní povaha řízení?	159
2. <i>Corpus Juris</i> aneb projekt „úmyslného“ vytvoření evropského trestního práva?	165
2.1. Geneze	165
2.2. Shrnutí návrhu	166
2.3. Několik poznámek	167
Kapitola VI. Perspektiva vytvoření evropského trestního práva aneb idealismus versus konservatismus	170
1. Je vytvoření evropského trestního práva žádoucí?	170
1.1. Argumenty pro a proti europeizaci trestního práva	170
1.1.1. Kritika argumentů odpůrců europeizace	171
1.1.2. Kritika argumentů zastánců europeizace	176
1.2. „Přidaná hodnota“ evropského trestního práva oproti europeizaci trestního práva	178
1.2.1. Otázka postupu budování evropského trestního práva ..	180
1.2.2. Otázka vytvoření vlastních evropských orgánů	182
2. Je vytvoření evropského trestního práva možné?	186
Závěrečné shrnutí	191
Literatura	193
Věcný a jmenný rejstřík	215